

§ 374

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Finne-Elosen aloitteesta tunne- ja vuorovaikutus- taitojen opettamisesta kaikilla kouluasteilla

HEL 2021-007745 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Laura Finne-Elosen aloitteesta:

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetus-suunnitelmissa painotetaan lasten ja nuorten tulevaisuudessa tarvitsemaa, oppiainerajat ylittävää laaja-alaista osaamista. Laaja-alainen osaaminen näkyy toiminnassa kaikilla asteilla, ja se on myös osa kaikkia peruskoulussa ja lukiossa opetettuja opetusaineita. Valtuutettu Laura Finne-Elosen esille nostamat tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat muun muassa osa kulttuuri- ja viestintätaitoja, joita opetetaan varhaiskasvatuksessa, esikoulussa, peruskoulussa sekä lukiossa. Toisin sanoen lapset, oppilaat ja opiskelijat saavat kehittää tunne- ja vuorovaikutustaitojaan opintopolun kaikissa vaiheissa.

Helsingin kaupungin Kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13), joka koostuu 13 keinosta kiusaamista vastaan, sisältää kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamiseen puuttumiseen tähtäviä toimenpiteitä sekä kiusaamistilanteiden jälkihoitoa. Ohjelma on laadittu kaikkien asteiden käyttöön Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Se sisältää muun muassa kohdan Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat. Syksystä 2022 alkaen tulee jokaisella Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutusyksiköllä olla käytössään ohjelma tai toimenpidepaketti, joka tukee lapsia, oppilaita ja opiskelijoita sosiaalisten tilanteiden käsittelyn sekä tunteiden säätelyn oppimisessa. Yllä mainittujen ohjelmien ja velvoittavan opetuksen lisäksi toimiala on jo useamman vuoden ajan tarjonnut koulutusta muun muassa positiivisessa pedagogiikassa ja neuropsykiatrista opastusta (Nepsy).

Kaupunginvaltuutettu Laura Finne-Elonen viittaa aloitteessaan Laakavuoren ala-asteeseen, joka kahtena lukuvuotena (2019–2021) panosti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetukseen lisäämällä yhden viikoittaisen oppitunnin näissä taidoissa luokissa 1–6. Lisäys oppilaiden tuntija-koon oli mahdollista sitä kautta, että koulu samaan aikaan osallistui opettajien kokonaistyöaikaan tähtäävään pilottihankkeeseen. Pilottihanke on nyt saatettu päätökseen. Aivan kuten valtuutettu Laura Finne-Elonen kirjoittaa aloitteessaan, hankkeella saavutettiin hyviä tuloksia.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan tällä hetkellä osana muita aiheita aivan kuten monessa muussa Helsingin koulussa.

Helsingin koulut osallistuivat sosioemotionaalaisia taitoja kartoittavaan kansainväliseen OECD-tutkimukseen. Tutkimustulokset, jotka julkaistiin 30.9.2021, vahvistivat, että tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kytköksissä oppimistuloksiin ja hyvinvointiin, kuten Helsingin kaupungilla on jo aikaisemmin päätelty. Lisäksi tutkimus antoi hyvän pohjan toiminnan edelleen kehittämiseen tältä osin. Toimiala ottaa tutkimustulokset huomioon toiminnan kehittämisessä sekä osallistuu jatkossakin vastaaviin tutkimuksiin.

Tiivistelmä

Tunne- ja vuorovaikutustaidot tukevat oppimista ja hyvinvointia sekä ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Näin ollen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa systemaattista panostusta näihin toiminnan osa-alueisiin. Kun eri asteiden opetussuunnitelmien perusteet uudistetaan seuraavan kerran valtakunnallisella tasolla, tulisi käytössä olevaa uutta tutkimustietoa huomioida. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkitys opetuksessa on mahdollista vahvistaa tekemällä taidoista erillinen oppiaine omine tavoitteineen, sisältöineen ja arviointikriteerein. Tämän tulisi siis tapahtua kansallisella tasolla, jotta voidaan tukea lasten ja nuorten tasa-arvoista kohtelua päiväkodeissa ja kouluissa kautta maan sekä huomioida kokonaisuus opetussuunnitelman tavoitteissa, sisällöissä ja tuntijaossa. Opettajakoulutuksen opinto-ohjelmassa tulisi huomioida näiden taitojen opetus. Helsingin toimiminen pilottikuntana on mahdollista, edellyttäen että ulkoinen hankerahoitus voidaan varmistaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Agneta Lundmark, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakuntaa antamaan lausunnon valtuutettu Laura Finne-Elosen ja 11 muun allekirjoittaneen aloitteen johdosta 20.12.2021 mennessä.

Aloite kuuluu seuraavasti (suomennos): Tutkimusten mukaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen kouluopetuksella on saatu erinomaisia tuloksia esimerkiksi koulukiusaamisen ehkäisyssä. Kaksi vuotta kestänyt pilottihanke Laakavuoren ala-asteen koulussa osoitti luokkahengen, keskitymisen ja tunnesäätelyn parantuneen sekä kiusaamisen ja rasismien vähentyneen huomattavasti. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen liittäminen osaksi muita oppiaineita tai opettaminen erillisenä oppiaineena edistää kouluviihtyvyyden huomattavaa paranemista ja kiusaamisen merkittävää vähenemistä. Olemme viime vuosina joutuneet lukemaan useasta kiusaamistapauksesta, jossa kärsijänä on ollut nuori. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen tarjoaa konkreettisen ratkaisun, jonka tehosta on näyttöä. Kaupungin tulee selvittää, voisiko tunne- ja vuorovaikutustaitoja sisällyttää opetukseen kaikilla asteilla, ensin pilottihankkeena ja sen jälkeen pysyvämmässä muodossa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Agneta Lundmark, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano